

خلاصه‌ای از نشریه آماری نظام پزشکی

مجله علمی نظام پزشکی

سال سوم ، شماره ۲، صفحه ۱۶۹، ۱۳۵۲

تن از ایران درجه دکتر اگرفته‌اند که سهم دانشگاه تهران ۵۸ درصد ، دانشگاه تبریز ۱۳/۵ درصد ، دانشگاه اصفهان ۱۰/۸ درصد ، دانشگاه مشهد ۴/۹ درصد ، دانشگاه پهلوی شیراز ۴/۳ درصد است و ۴ درصد بقیه به ترتیب مر بوط به دانشگاه جندی‌شاپور اهواز و دانشگاه ملی ایران می‌باشد .

۱۰۷ تن از پزشکان در ذمراه پزشکان مجاز هستند .
۴۰۰۰ تن از پزشکان قبل از سال‌های ۱۳۴۱ از ایران فارغ‌التحصیل شده‌اند و از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۱ بیشترین عدد فارغ‌التحصیلان پزشکی مر بوط بسال ۱۳۴۸ بوده که ۵۹۹ تن هستند .

از ۹۵۳۵ تن پزشک ، ۳۲۹۴ تن آنان متخصص هستند . از این عده ۲۰۳۶ تن از ایران درجه متخصص گرفته‌اند و بقیه مر بوط به کشورهای دیگر است . از آمریکا ۵۴۲ تن ، آلمان ۳۰۰ تن ، فرانسه ۱۸۰ تن ، انگلستان ۱۲۳ تن ، سوئیس ۴۸ تن ، کانادا ۲۷ تن و ۳۸ تن از دیگر کشورها با خذ درجه متخصص نائل آمده‌اند .
از ۳۲۹۴ تن پزشک متخصص ، ۲۲۰۹ تن در تهران پزشک (۶۷ درصد) ، بعد از آن به ترتیب در استانهای : فارس ۱۶۳ تن ، خوزستان ۱۵۸ تن ، اصفهان ۱۵۷ تن ، خراسان ۱۵۰ تن ، آذربایجان شرقی ۱۲۳ تن ، مازندران ۷۵ تن . دیگر شهرستانهای استان مرکزی ۵۳ تن ، گیلان ۴۳ تن و دیگر استانها و فرمانداری‌های کل ۱۶۳ تن مشغول بکارند .

از ۳۲۹۴ تن پزشک متخصص ، ۱۰۸۴ تن در رشته‌های داخلی ، ۱۷۰۷ تن در رشته‌های جراحی ، ۵۰۳ تن در رشته‌های وابسته . متخصص هستند ، تفکیک رشته‌ها بین شرح است :

در بهمن ماه سال ۱۳۵۱ سومین نشریه آماری نظام پزشکی ایران در باره آمار پزشکان و دندانپزشکان کشور انتشار یافت . نظر به اینکه سومین باراست که نشریه دقیق و معتبری در این زمینه منتشر شده ، بجایست تاعموم همکاران عزیز از ریوس مطالب و آمار وارقام ذکر شده باخبر شوند .

این نشریه که مکمل نشریه آماری شماره ۲ نظام پزشکی است ، از دو بخش جداگانه تشکیل یافته است .
بخش اول به آمار پزشکان و رشته‌های تخصصی و دیگر خصوصیات آنان اختصاص دارد . بخش دوم مر بوط به آمار دندانپزشکان کشور است .

الف : آمار پزشکان
از ۹۵۳۵ تن پزشکی که تا ۱۵ دیماه سال ۱۳۵۱ مدارک خود را تکمیل و در نظام پزشکی مرکزی ثبت نام کرده‌اند ، آمار و اطلاعات زیر بدست آمده است .

از مجموع ۹۵۲۵ تن پزشک ۸۸۹۹ تن یا ۹۳/۳ درصد پزشکان مرد و بقیه یعنی ۶۳۶ تن از پزشکان زن هستند . در حدود ۷۶۹۸ تن یا حدود ۸۰/۷ درصد پزشکان دارای همسر می‌باشند ، ۱۹/۳ درصد بقیه آنان ، خود را بی همسر معرفی کرده‌اند . کمترین درصد ازدواج کرده‌ها درین پزشکان جوان ۲۵-۲۹ ساله دیده می‌شود .
از ۹۴۲۸ تن پزشکی که درجه دکترای پزشکی دارند ، ۸۹ درصد از ایران ۱۱ درصد بقیه بر ترتیب از کشورهای آلمان - فرانسه - سوئیس - ترکیه - شوروی - انگلستان - آمریکا - اتریش - و دیگر کشورها دانش پزشکی آموخته‌اند .

از ۹۴۲۸ تن پزشکی که درجه دکترای پزشکی دارند ، ۸۳۸۹

آمار پزشکان

متوجهیت برای یک پزشک	درصد پزشک	پزشکان			جمع کل	استان - فرمانداری کل
		مجاز	پزشکان متخصص	پزشکان عمومی		
۳۰۵۰	۱۰۰	۱۰۷	۳۲۹۴	۵۸۳۹	۹۵۳۵*	کل کشور
۸۳۲	۴۶/۸	۴۶	۲۲۰۹	۲۲۰۹	۴۴۶۴	تهران بزرگ
۷۳۰۱	۳	۰	۵۳	۲۲۴	۲۸۲	استان مرکزی دبیر شورستانها
۶۱۰۹	۲/۶	۴	۴۳	۱۹۸	۲۶۵	استان گیلان
۵۸۵۷	۳/۹	۰	۷۵	۲۸۵	۳۶۵	استان مازندران
۶۵۲۴	۴/۹	۰	۱۲۳	۳۳۴	۴۶۲	استان آذربایجانی شرقی
۸۰۲۷	۱/۷	۲	۲۹	۱۲۶	۱۵۷	استان آذربایجان غربی
۶۵۶۹	۱/۴	۱	۲۶	۱۱۰	۱۳۷	استان کرمانشاهان
۳۰۶۴	۶/۳	۴	۱۵۸	۴۳۵	۵۹۷	استان خوزستان
۳۰۵۷	۴/۹	۷	۱۶۳	۲۹۷	۴۶۷	استان فارس
۶۳۵۳	۱/۶	۳	۲۱	۱۱۵	۱۳۹	استان کرمان
۵۰۰۸	۶/۱	۷	۱۵۰	۴۲۱	۵۷۸	استان خراسان
۲۷۶۶	۶/۳	۹	۱۵۷	۴۲۶	۵۹۲	استان اصفهان
۵۴۳۷	۱	-	۷	۹۰	۹۷	استان سیستان و بلوچستان
۹۵۷۶	۰/۸	۱	۱۳	۶۱	۷۵	استان کردستان
۷۵۷۰	۰/۵	-	۳	۵۰	۵۳	استان ساحلی و بنادر و جزایر
۸۳۸۷	۱/۳	۰	۲۶	۹۲	۱۲۳	فرمانداری کل همدان
۹۰۴۱	۰/۹	۱	۱۲	۷۵	۸۸	فرمانداری کل لرستان
۴۶۵۶	۰/۷	۲	۱۰	۵۸	۷۰	فرمانداری کل یزد
۴۰۸۲	۰/۶	-	۸	۵۱	۵۹	فرمانداری کل سمنان
۴۵۵۶	۰/۷	-	۳	۶۳	۶۶	فرمانداری کل بوشهر
۵۷۱۰	۰/۶	-	۳	۵۸	۶۱	فرمانداری کل چهارمحال و بختیاری
۱۶۲۰۳	۰/۳	-	۲	۳۱	۳۳	فرمانداری کل زنجان
۱۲۷۴۵	۰/۱	-	-	۱۵	۱۵	فرمانداری کل کهگیلویه و بویر احمد
۱۱۴۶۱	۰/۱	-	-	۱۵	۱۵	فرمانداری کل ایلام

* محل کار یا اقامت ۲۹۵ تن (۱/۳ درصد) پزشک که فعلا در کشورهای خارج وارد رخداد سپاه بهداشت و یا وظیفه هستند مشخص نمی باشد.

آمار دندانپزشکان

نام استان - فرمانداری کل	جمع کل	دندانپزشکان				متوسط جمعیت برای یک دندانپزشک	نفر در نفر
		محاذ	بی عنوان دکترا	با عنوان دکترا	بی عنوان دکترا		
کل کشور	۱۳۶۷*	۹۳	۱۵۲	۱۰۸۶	۱۰۸۶	۲۱۵۹۱	۱۰۰
استان مرکزی	۷۸۳	۶۴	۷۳	۶۴۶	۶۴۶	۴۷۴۴	۵۸/۲
دیگر شهرستانها	۴۸	۶	۶	۳۸	۳۸	۴۲۸۹۳	۳/۶
استان گیلان	۳۰	۲	۳	۲۵	۲۵	۴۹۸۹۶	۲/۳
استان مازندران	۵۲	۱	۵	۴۶	۴۶	۴۱۱۱۷	۳/۹
استان آذربایجان شرقی	۴۰	۳	۱۰	۲۷	۲۷	۷۵۳۵۲	۲/۹
استان آذربایجان غربی	۲۵	-	۱۲	۱۳	۱۳	۵۰۴۱۲	۱/۹
استان کرمانشاهان	۲۴	-	۵	۱۹	۱۹	۳۷۵۰۳	۱/۸
استان خوزستان	۶۷	-	۸	۵۹	۵۹	۲۷۳۰۴	۴/۹
استان فارس	۴۴	۰	۴	۳۵	۳۵	۳۷۸۹۷	۳/۳
استان کرمان	۲۷	۲	۲	۲۳	۲۳	۳۲۷۱۰	۲
استان خراسان	۶۱	۴	۶	۵۱	۵۱	۴۷۴۶۰	۴/۷
استان اصفهان	۴۴	۱	۶	۳۷	۳۷	۳۷۲۱۶	۳/۳
استان سیستان و بلوچستان	۱۰	-	۲	۸	۸	۵۲۷۴۵	۰/۷
استان کردستان	۱۲	-	۲	۱۰	۱۰	۵۹۸۵۳	۰/۹
استان ساحلی و بنادر	۵	-	۲	۳	۳	۸۰۲۵۰	۰/۳
فرمانداری کل همدان	۱۵	۲	۳	۱۰	۱۰	۶۸۷۷۲	۱/۱
فرمانداری کل لرستان	۱۰	-	-	۱۰	۱۰	۷۹۵۶۱	۰/۷
فرمانداری کل یزد	۱۰	۴	-	۶	۶	۳۲۵۹۳	۰/۷
فرمانداری کل سمنان	۷	۱	-	۶	۶	۳۴۴۱۰	۰/۵
فرمانداری کل بوشهر	۷	-	۱	۶	۶	۴۲۹۶۲	۰/۵
فرمانداری کل چهارم حال و بختیاری	۳	-	-	۳	۳	۱۱۶۱۱۸	۰/۲
فرمانداری کل زنجان	۵	-	۲	۳	۳	۱۰۶۹۳۹	۰/۳
فرمانداری کل ایلام	۲	-	-	۲	۲	۸۵۹۵۷	۰/۱
فرمانداری کل کهگیلویه و بویر احمد	-	-	-	-	-	-	-

* محمل کار واقعیت ۱۶ تن (۱/۲ درصد) از دندانپزشکان که فعلا در کشورهای خارج و بادرخدمت سپاه بهداشت و با وظیفه هستند مشخص نیست.

تن بی عنوان دکتری هستند، ۹۳ تن مجاز شناخته شده‌اند. از مجموع ۱۳۴۷ تن دندانپزشک، ۱۱۵۰ تن مرد و ۱۹۷۶ تن زن میباشد.

از مجموع ۱۳۴۷ تن دندانپزشک، ۱۰۴۴ تن دارای همسر هستند و ۳۰۳ تن خود را بی‌همسر اعلام کرده‌اند. از ۱۰۸۶ تن دندانپزشک با عنوان دکترا، ۱۰۲۴ تن دکترای خود را از ایران گرفته‌اند و بین دیگر کشورها آلمان بعد از ایران قرار دارد و ۳۳ تن از دندانپزشکان، دکترای خود را از این کشور و ۲۹۰۶ تن دیگر بترتیب از کشورهای تونسیه، انگلستان، آمریکا و دیگر کشورهای جهان دکترا دندانپزشکی دریافت داشته‌اند.

این نشریه آماری بانمودارها و جدولهای جامع و جالب مقایسه‌ای تهیه شده و قرار است هرسال تجدید شود تا همیشه آخرین اطلاعات آماری راجع به جامعه پزشکی ایران در اختیار خوانندگان قرار گیرد. بی‌شك اطلاعاتی که پزشکان و دندانپزشکان عزیز در اختیار سازمان نظام پزشکی می‌گذارند، در این راه مهمترین و اصلی ترین عامل تهیه آماری لازم است.

توضیحات.

- از شهریور ماه سال ۱۳۴۸ تا تاریخ خرداد ماه ۱۳۵۲، ۱۰۵ تن از پزشکان و دندانپزشکان فوت شده‌اند.
  - از ۱۵ ماه سال ۱۳۵۱ تا اول خرداد ماه سال ۱۳۵۲، عدد پزشکان و دندانپزشکان سراسر کشور که در نظام پزشکی تشریفات ثبت نام خود را انجام داده‌اند ۱۱۳۸۲ تن است:
- پزشکان ۹۹۶۰ تن، دندانپزشکان ۱۴۲۲ تن.

از ۱۰۸۶ تن متخصصین رشته‌های داخلی: ۳۰۷ تن در رشته بیماریهای داخلی، از جمله روماتولوژی و بیماریهای گوارش و آندوکرینولوژی - ۶۰ تن در رشته بیماریهای قلب و عروق - ۳۰ تن در رشته بیماریهای دیوی - ۳۵ تن در رشته بیماریهای عفونی - ۸ تن در رشته خون‌شناسی - ۴۱۷ تن در رشته بیماریهای اطفال و بهداشت مادر و کودک - ۱۱۰ تن در رشته بیماریهای اعصاب و روان - ۶۸۸ تن در رشته بیماریهای پوست و آمیزشی - ۳۶۰ تن در رشته بهداشت عمومی و صنعتی و ۱۳۰ تن در رشته طب فیزیکی و توانبخشی و فیزیکال مدیسین و نوتووانی دارای درجه تخصص هستند.

از ۱۷۰۷ تن متخصصین رشته‌های جراحی: ۷۷۳ تن در رشته جراحی عمومی - ۷۰ تن در رشته بیماریهای میزه راه - ۵۱ تن در رشته ارتوپدی - ۳۱ تن در رشته جراحی قلب و عروق و سینه - ۲۷۰ تن در رشته جراحی مغز و اعصاب - ۲۴۰ تن در رشته جراحی پلاستیک و ترمیمی - ۲۰ تن در رشته جراحی فک و صورت - ۱۷۴ تن در رشته بیماریهای گوش، گلو، بینی - ۱۸۵۰ تن در رشته چشم پزشکی - ۳۷۰ تن در رشته بیماریهای زنان و مامائی متخصص هستند. از ۵۰۳ تن متخصصین رشته‌های وابسته: ۱۳۹ تن در رشته رادیولوژی و رادیوتراپی - ۱۶۳ تن در رشته بیهوشی - ۹۶ تن در رشته پاتولوژی و آزمایشگاهی (آسیب‌شناسی - آزمایشگاه بالینی - پزشک قانونی) ۵۲ تن در رشته پاتوپیولوژی (بیوشیمی - بیولوژی - سرم‌شناسی - انگل‌شناسی و میکروب‌شناسی) - ۳۱ تن در رشته فیزیولوژی، فارماکولوژی، بیوفیزیک - ۲۲ تن در رشته آناتومی و بافت‌شناسی، دارای درجه تخصص هستند.

ب-آمار دندانپزشکان

از مجموع دندانپزشکان، ۱۰۸۶ تن دارای درجه دکترا و ۱۵۲۰